

FREMTIDENS FISKERISAMFUNN I FOKUS

KVOTEMELDING 2.0 OG ÅRETS KVOTEFESTSETTINGER - KONSEKVENSER FOR DRIFTSGRUNNLAG OG BOSETTING LANGS KYSTEN?

Fiskeriseminar i Hammerfest, 13. januar 2025
Bente O. Husby, daglig leder i Vest-Finnmark Rådet

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSER LANGS KYSTEN?

Vest-Finnmark Rådet arbeider med **fokus på størst mulig måloppnåelse knyttet opp mot formålsparagrafen** og stadfestelse av retten til å nyttiggjøre seg de marine ressursene, slik dette fremgår av Havressursloven;

§ 1. *Formål*

Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å **sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.**

§ 2. *Retten til ressursane*

Dei viltlevande marine ressursane **ligg til fellesskapet i Noreg.**

Alle forslag til endringer i lover og forskrifter tilknyttet fiskeri- og sjømatnæringen bør etter Vest-Finnmark Rådets vurdering «syretestes» opp mot §1 og §2 i Havressursloven.

For; Det nytter ikke å skrive ut en «modifisert» medisin, som hittil ikke - i stor nok grad - har oppfylt formålet om aktivitet og bosetting langs kysten.

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSER LANGS KYSTEN?

Rammebetingelser for den minste kystflåten

- Må være **økonomisk bærekraftig**, fungere som **rekrutteringsarena**
- Flåten skal kunne forbli **lokal og fiskereid**
- **Eierskapsbegrensning** i kystfisket; **maks. 1,5%** av gruppekvoten
- Stimulere til aktivitet utover torskefiskeriene, sikre **helårig aktivitet**
- Åpen gruppe; andel TAC økt fra 6,12% til **6,62% (tas fra toppen)**
- Lukket gruppe; **under 11 meter tilført 2%** fra lukket konvensjonell grupper over 11 meter.

ID-kvoter som erstatning for samfiskeordning

- Maksimalt **to kvoter** pr fartøy
- Viktig med tanke på **sikkerhet**, grunnlag for flere fiskere ombord
- Vurdere krav til **aktivitet utover torskefiskeriene** (i tid el. volum)

Videreføre Finnmarksmodellen (kan 28 meter gjeninnføres?)

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSER LANGS KYSTEN?

Fordeling strukturegevinst i strukturkvoteordningen

- Vi **støttet IKKE modell X**, da vi mener modell 2 (tilbakefall relativt etter grunnkvote til nåværende gruppe (hjemmelsgruppe) er den modellen som tilfredsstillende opprinnelige **samfunnskontrakten** som ble inngått. Dette ble også støttet av et flertall av høringsuttalelsene fra okt. 2022.
- Et **tillegg ved tilbakefall til grunnkvotene** (slik at disse ikke vokser i seg selv), kunne vært benyttet til såkalte **utviklingskvoter; Ferskfiskordning** (må gå til humankonsum), **levendelagringsbonuser** og andre tiltak som **stimulerer til helårig aktivitet i kystsamfunnene**. Tillegget kan også blitt brukt til **tidsbegrensede rekrutteringskvoter** e.l.
- Man burde også vurdert om deler av strukturkvotene, for eksempel på nivå tilsvarende selskapsbeskatningen, kunne vært **tilført toppen av nasjonal totalkvote** fremfor strukturgruppen.

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSER LANGS KYSTEN?

- Legger modell X (strukturgevinsten fordeles med full effekt til grunnkvoter og halv effekt til gjenværende strukturkvoter) også **føringer for tilbakefallet av strukturkvotene tilknyttet pliktrålerne**, og hvilke konsekvenser vil det i så fall kunne få?
- Daværende statsråd Myrseth uttalte at man har god tid til å avklare tilbakefallet for de første strukturkvotene for pliktrålerne, da disse ikke skal tilbakeføres før i 2032.
- Så god tid har ikke kystsamfunnene!
- Vi mener at man snarest **må få satt i gang prosesser for å avklare hvordan man kan oppnå større grad av måloppåelse**, jfr. formålsparagrafen i Leveringspliktforskriften.
- **Et klart flertall av pliktkommunene har i fellesskap pekt på mulige løsninger (belyses i eget innlegg).**

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSE LANGS KYSTEN?

- Vest-Finnmark Rådet støtter **gjeninnføring av Trålstigen og Universalnøkkelen (NVG-sild)**:
 - Klokt med omfordeling mellom kystflåte og havgående flåte ved lave bestander, med tanke på fordelingen av antall fartøy
 - Biologisk viktig og riktig med tanke på å beskytte de yngre årsklassene som skal bygge opp bestanden på nytt, og som vokser opp i de områdene der den havgående flåten fisker.
- Vi støtter at **Åpen gruppe tas «fra toppen»**, da rekruttering er et fellesansvar som tilfaller næringen som helhet.
- Det bør utredes **konsekvenser ved å selge seg ut av lukket gruppe, for så å fortsette fisket i Åpen gruppe.**
- Vi støtter Bearbeidelsesutvalgets tilrådning om en videre utredning av omsetningssystemene, og herunder **vurdere innføringen av en ressursrente/avgift for råstoff som eksporteres ubearbeidet.**

BIDRAR KVOTEMELDINGEN TIL FLERE ARBEIDSPLASSER LANGS KYSTEN?

- Kvotemeldingen **peker i riktig retning**, men Vest-Finnmark Rådet mener at det fortsatt er et stykke igjen.
- Vi må få en **dreining fra flåtepolitikk til sjømatpolitikk**. Dette perspektivet må inn i arbeidet med konsekvensvurderinger og utredningsbestillinger i tilknytning til NOUer, forskriftsendringer mv. Kvotemeldingen har begrenset med vurderinger av effekten forslagene vil ha for aktivitet og bearbeiding på land, sett opp mot forslagene fra Bearbeidelsesutvalget.
- Det bør være en selvfølge at **kystkommunene tas med som aktiv part** i videre utvalgsarbeid, partsdialog mv. (NFFK mulig sam.part?)
- De utvalg som foreslås nedsatt i Kvotemelding 2.0 må være **hurtigarbeidende**, slik at de endelige beslutningene kan landes i denne regjeringsperioden.

ÅRETS KVOTEREGULERINGER

- Reduserte kvoter i de tradisjonelle fiskeriene medfører **høyere råstoffpriser**, den totale lønnsomheten blir ikke så dårlig som fryktet?
- Nyetablerte (unge) fiskere i **lukket gruppe, med høy gjeldsgrad** som følge av strukturering og nybygg, er de vi ser sliter mest økonomisk.
- Muligheter innenfor regulering av **3.landskvoten**?
- Kongekrabbe: Full fartøykvote i **2025 er 1220 kg**, mot 740 kg i 2024
- Snøkrabbe: **10% av TAC skal leveres levende** (ca. like stort volum som TAC på kongekrabbe). Deltakende fartøy fra Finnmark?
- I tider med mindre volum, blir det desto viktigere å **fokusere på kvalitet og markedsarbeid**

Foto: Sørøyrocken

Årets kvalitetsfisker 2023

Ifølge fiskerne selv, jobber de etter en «enkel metode»:

– Vi behandler all fisk som om vi selv skulle hatt den med hjem til middag med familien.

Råfisklaget vet at det ligger gode kvalitetsholdninger og mye arbeid bak det gode håndverket, og gratulerer Jan-Erik Pedersen og Ronny Henriksen med båten «Røstjenta» som Årets kvalitetsfisker 2023. Les mer om årets vinnere og deres suksesshistorie her:

<https://rafisk.link/arets-kvalitetsfisker-2023>

Film: Norges Råfisklag og Ken A. Brox.

#forkystensverdier

«No one to lose – Næss»
Hvordan sikrer vi at
kystsamfunnene overlever
krisen i fiskeriene? Dette er
også viktig i et beredskaps-
og sikkerhetsperspektiv.

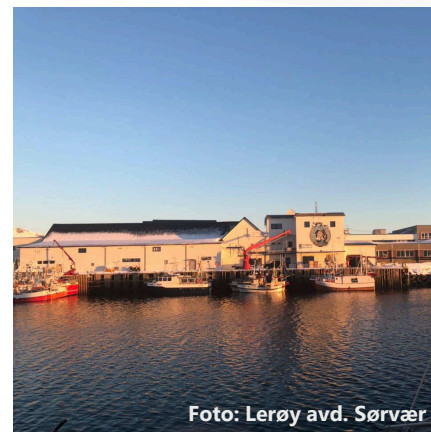
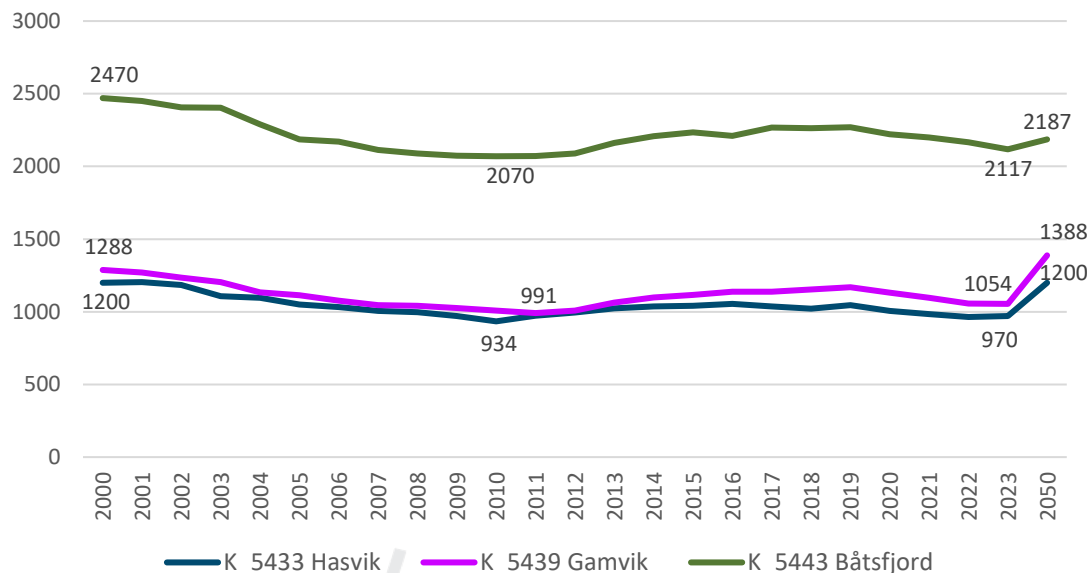

Foto: Lerøy avd. Sørvær

FISKEINDUSTRI I FINNMARK (2023)

Folketallsutvikling 2000-2050

100 år fiskeribladet

Her står villbasert fiskeindustri står for mer enn 10 prosent av den private sysselsettingen:

Finnmark	
Gamvik	44%
Hasvik	40%
Båtsfjord	39%
Måsøy	36%
Vardø	32%
Berlevåg	30%
Loppa	27%
Lebesby	19%
Nordkapp	18%

Fiskeindustrien utgjør 6,9% av privat sysselsetting i Finnmark

Har Gamvik, Hasvik og Båtsfjord kommune noen fellestrekk?

- Ikke samme sterke negative utvikling i folketallet som mange andre kystkommuner de siste 12-15 årene.
- Framskrivninger (MMMM) viser **voksende folketall frem mot 2050**.
- Andelen utenlandske innbyggere er høy, og man har bosatt mange nasjonaliteter fra hele verden (utgjør 25% - 31% av innbyggerne i de tre kommunene).
- I fiskeindustrien: **lokalt eierskap** og/eller daglige ledere som er **rekruttert lokalt**.
- Fiskeindustrien tar **lokalt samfunnsansvar**, samarbeid med vertskommunene.

VI HAR I HVERT FALL SAGT VÅRT!

Økt bearbeiding av sjømat i Norge

Næringspolitisk debatt. Foto: Bernth Sjusen

Tirsdag 10. mai 2022 arrangerte Vest-Finnmark Rådet, i samarbeid med Øst-Finnmarkrådet, Nord-Troms Regionråd, Tromsøregionens interkommunale politisk råd, Midt-Tromsrådet, Lofotrådet og Troms og Finnmark fylkeskommune et seminar i Oslo, med fokus på hvordan vi kan oppnå målet om økt bearbeiding av sjømat i Norge. Totalt var det 56 deltakere på seminaret, fra Stortinget, Nærings- og fiskeridepartementet, FOU-aktører, bransjeorganisasjoner, sjømatbedrifter og representanter fra Troms- og Finnmark fylkeskommune og medlemskommuner i de 6 samarbeidende regionrådene.

Uansett hva politikerne vedtar – villfisken vandrer der den vandrer....

Høringsuttalelse - Grønn verdiskaping og økt bearbeiding i sjømatindustrien.

Filetproduksjon på Båtsfjordbruket. Foto: Finnmark Senterparti

Til Storingsen næringskomité og Nord-Norgesbenken 8. februar 2021

Leveringspliktige trålere må bidra til helårlig aktivitet!

«Leveringspliktforordningen» har som formål å sikre at anlegg som bearbeider fisk skal få en stabil råstofftilførsel fra tørskertålløserne (1).

Som ordførere i kommunene Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Hammerfest, Skjervøy og Vestsjøregionen som er tilgjeldene i plikten knyttet til fartøy med tørskertålløsere med tilhørende krav om tilbuds-, beredelses- og aktivitetsplikt. Disse pliktene følger av vilkår i den enkelte ervervslovstillelse og av «Leveringspliktforordningen».

Felles for våre seks kommuner er at vi er vesentlig for, og representerer, fiskeristandbrønner og samfunnsregioner som er tilgjeldene i plikten knyttet til fartøy med tørskertålløsere med tilhørende krav om tilbuds-, beredelses- og aktivitetsplikt. Disse pliktene følger av vilkår i den enkelte ervervslovstillelse og av «Leveringspliktforordningen».

Uti fra dette og den bakgrunn som er beskrevet lenger ut i dette dokumentet, samt det vedlagte konsesjonsgrunnlaget som Nofimas har utarbeidet i saken på opplegg for 9 plikkkommuner og de to nordsjøiske fylkeskommuner (Rapport 1/2021 (Iverson, A. m.fl.) «Hvordan kan pliktavtaler bidra til mer fordeling?»), fremmer vi følgende forslag til endringer i «Leveringspliktforordningen».

1. For å stimulere til et økt og tilsvarende skal leverer mer forskått råstoff til fiskeristanden, innføres det en forskåttforordning for pliktåttene med leveringsplikter. Dette innebærer at de pliktåttene som leverer forskått til fiskeristanden får en kvotemelding, som i en markjeringstas tas fra en avsetning til ordning på 10 % av pliktåttens kvoteringrunnlag av forskått (der denne avsetningen hentes fra). Avsetningen er basert på et mål om at forskåttens skal utgjøre minst 35 % av landingsgrensa for pliktåttene, noe som vil gi et dobbelt volum i forskått landinger sammenliknet med 2019.

Trålerevennsforslå avregnet med en faktor på 0,8 pr kg lever forskått (i praksis er 25 % kvotebonus), slik at opplysningsgrunnlaget for kvotebonusen utadklarende er landinger av forskått. Etter en virkeperiode på 2 år evalueres forskåttforordningen. I den forbindelse foretas en vurdering av hvorvidt leveransen av forskått vil gi et økt og tilsvarende skal leverer mer forskått råstoff, som er basert på et mål om at forskåttens skal utgjøre minst 35 % av landingsgrensa for pliktåttene, noe som vil gi et dobbelt volum i forskått landinger sammenliknet med 2019.

¹ Forslått om leveringsplikt for fartøy med tørskertålløser, beredte nr. 1131 av 9. desember 2003. Se: <https://lovdata.no/dokument/ST/Forst/til/2003/09/11/1131>

October 7, 2022 9:42 am

Høringsuttalelse fra Vest-Finnmark Rådet - Sentrale tema i ny kvotemelding

Vest-Finnmark Rådet hadde møte med statssekretær Vidar Ulriksen i Nærings- og fiskeridepartementet 25. august 2022, i forbindelse med vår deltakelse på Nor-Fishing 2022 i Trondheim. Blant de temaene som ble drøftet var mulig innhold i ny kvotemelding og hvilken innretning kommunene i Vest-Finnmark mener fiskeripolitikken må ha.

Til Utvalg for grunnordstilling og økt bearbeiding i sjømatindustrien v/leder Kåthine Tveitvik 13. september 2021

Innspill i forbindelse med utvalgets arbeid

En sammenstilling av plikkkommunene Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Nordkapp, Hammerfest, Skjervøy, Vestsjøregionen og Værøy (som utgjør 8 av 15 plikkkommuner) vil med dette spille inn følgende forslag som mål å bidra til mer bearbeiding i sjømatindustrien. Innslaget er en sammenstilling av forslag i disse plikkkommunenes høringsuttalelse i forbindelse med Nærings- og fiskeridepartementet høring om endringer i Leveringspliktforordningen for fartøy med tørskertålløser, med høringsfrist 20. september 2021. Denne ligger vedlagt. Vi gjør oppmerksomt at det er flere plikkkommuner som er i prosess der de vurderer å tiltre samarbeidsregionens høringsuttalelse.

Relevante forslag for «Bærekraftsutvalget» sitt arbeid kan oppsummeres som følger:

2. Vår plikkkommune deler departementets bekymring om at følgende ved å definere forskåttproduksjon som bearbeiding/ansett forskåttproduksjon som oppfølger av bearbeidelsesplikten ikke vil øke bearbeidelsen, men heller bidra til å redusere bearbeiding av råstoffprodukt råstoff. Vår plikkkommune ønsker derfor om at frysing og froskbehandling forskått skal felle omfatter definisjonen av hva som er bearbeidelse.

3. Av plikkkommunene pekte i sin høringsuttalelse i Leveringspliktforordningen av 8. februar 2021 på at «der mål vurderes hvorvidt en dynamisk minnerett kan innføres som ubalansert for det leveringspliktige råstoffet, uønskelig om råstoffet er forskått eller frosset. Endringene i prisforholdningen vil trolig være en fordel for utvalget i froskbehandling og økt råstoffproduksjon for utvalget i froskbehandling.»

Vår plikkkommune har i etterkant av Nofimas rapport 1/2021 «Hvordan kan pliktavtaler bidra til mer fordeling?» innlevert statistikk fra Norges Råffisking. Dette belyser pristilsviklingen nærmere for leveransen av forskått og frosset forskått. Størrelse 2,5-6 kg

Vest-Finnmark Rådet har avgitt vår høringsuttalelse i forbindelse med Nærings- og fiskeridepartementets høring om hvilke tema som bør være sentralt innhold i en ny kvotemelding. Rådet har over flere år hatt et fokus på aktiv påvirkning og deltakelse i utforming av den nasjonale fiskeripolitikken. I bunnen for vårt engasjement ligger ønsket om størst mulig måloppnåelse knyttet opp mot formålsparagrafen og stadfestelsen av retten til å nyttiggjøre seg de marine ressursene slik dette fremgår av Havressursloven. Det samme ønsket om måloppnåelse gjelder vårt arbeid knyttet opp mot Leveringspliktforordningen for tørskertålløser, som også er et aktuelt tema i ny kvotemelding.

De villtlevende marine ressursene tilhører det norske fellesskapet, og skal bidra til sysselsettning, bosetting og helårlig aktivitet i kystsammfunnene!

Dette innebærer også at man ved valg av kvotesystemer/-modeller må hensynta de effekter dette har på økt bearbeiding på land, sett opp mot rapporten fra «Bearbeidelsesutvalget» våren 2022. Fokus må dreies fra flåtepolitikk til en helhetlig sjømatpolitikk.

Rådets høringsuttalelse m/tilhørende vedlegg og pressemelding i sakens anledning kan leses ved å trykke på lenkene under.

NB: Vesterålen regionråd og Tromsøregionens IPR har også valgt å støtte vår uttalelse.

Til Nærings- og fiskeridepartementet v/Fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen 13. september 2021

Høringsuttalelse – oppfølging av Stortingets behandling av kvotemeldingen – en mer fleksibel tilknytning – endring av forskrift av 12. september 2003 om leveringsplikt for fartøy med tørskertålløser

Først vil vi takke Nærings- og fiskeridepartementet v/Statsråd Ingebrigtsen for at departementet har tatt innspill av 8. februar 2021 om endringer i Leveringspliktforordningen på alvor, og har valgt å ta hensyn til de innspillene som er kommet inn.

Vi vil innledningsvis påpeke at vi ikke finner at det utsendte høringsforslaget presenterer forslag til løsninger som i tilstrekkelig grad vil bidra til at man oppnår den nødvendige måloppnåelsen i forhold til formålsparagrafen i Leveringspliktforordningen. Sammenhengene av plikkkommuner knyttet med konkrete forslag til endringer i reguleringsregler og endringer i praksis, slik at fastsettelse av tilsvarende pliktssystemet i større grad skal bidra til helårlig aktivitet i de lokalsamfunn som skal tilgodeses med leveranser. Aktiviteten i kystsammfunnene har vært og er det sentrale formål bak dette regelverket, og dette hensynet utgjør også grunnlaget for vår erier av trålere er gitt dispensasjon fra det administrative krav om majoritetsiereskrav til aktive fiskere.

Vi gjentar gjerne - Leveringspliktige trålere må bidra til helårlig aktivitet! Det er også gjennomgående i høringsnotatet at de foreslåtte endringene mangler de nødvendige konsekvensvurderinger og tilsvarende samfunnsøkonomiske analyser knyttet opp til eventuelle måloppnåelse av formålsparagrafen i Leveringspliktforordningen og Havressursloven.

Til sist vil vi påpeke at de forslag som Nærings- og fiskeridepartementet har sendt ut på høring ber tar inn som del av det arbeidet som nå finner sted i «Bærekraftsutvalget», som skal ferdigstille sitt arbeid i november 2021. Vi forutsetter at utvalgets arbeid og denne høringen sees i sammenheng, og at det ikke besluttes eller innføres endringer i Leveringspliktforordningen for Nærings- og fiskeridepartementet etter på et helhetlig og godt beslutningsgrunnlag, der alle nødvendige konsekvensvurderinger og samfunnsøkonomiske analyser er på plass.

Vår plikkkommune har følgende uttalelser på de ulike punktene i høringsnotatet:

VEST-FINNMARK RÅDET

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Kontaktinfo:

Vest-Finnmark Rådet

v/daglig leder

Bente O. Husby

Mobil: 90852916

bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no